

Könyvtár a Bán-völgye kapujában

Nagybarca község Borsod-Abaúj-Zemplén Vármegyében, a Sajó-völgyéből nyíló regényes szépségű Bánvölgyében fekszik, a Bán-patak két partján. A Bükk hegység nyúlványai határolják, a Lázbérci-víztározó előterében. Régi Árpádkori község, a róla szóló első okleveles adat a XII. századból származik.

Nagybarca híres szülöttei

1789-ben az első lelképásztor Balogh Mózes volt. Fia, Dr. Almási Balogh Pál – 1794-ben itt született – orvos, tudós, a homeopátia megteremtője. 1835-től a MTA tagja. A reformkorban Széchenyi és Kossuth háziorvosa. 1867-ben halt meg, emléktáblája a templom falán található. Tollas Tibor költő itt született 1920-ban, szülőházát 2000-ben felújították, és mint „élő” Emlékház, könyvtárként működik. Mára a település kulturális központja, a Települési és a Megyei Értéktár része. A költő emigrációban élt. 1997-ben Münchenben hunyt el, végakarata szerint szülőfaluja temetőjében nyugszik. Emlékét a szülőház, a falán emléktábla, és az évente rendezett Tollas Tibor Szavalóverseny őrzi.

Az Emlékház közösségi hely, mely minden barcainak lehetőséget ad a művelődésre, a – képzésekkel biztosított – élethosszig tartó tanulásra, a hagyományok megismerésére, őrzésére, és a kulturális programokon való részvételre.

Itt kapott helyet 2000-ben a község könyvtára. A könyvek mellett számítógépek és internet-hozzáférés várja a látogatókat. Továbbá kézműves foglalkozások,

előadások, közösségi találkozók színhelye is. Élő ház, melyet külföldről érkezett vendégek is látogatnak. Könyvtárunk tagja a KSZR-nek, a II. Rákóczi Ferenc Megyei Könyvtár része. A kapcsolat keretében új kiadványokat, játékokat, informatikai eszközöket kapunk.

Kezdetek

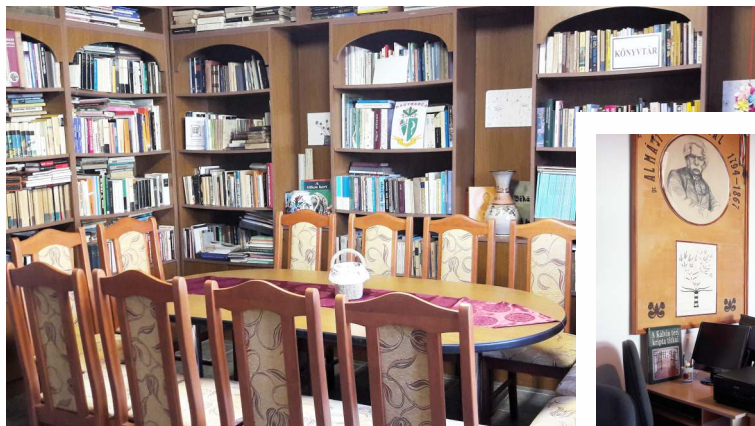
A falu az 1900-as évek elejétől református iskolát tartott fenn, melyet államosítottak. Az iskolában szerény könyvtár is volt: egy szekrény. A könyveket a tanítók használták. 1964-ben épült a kultúrház, itt a könyvtár is helyet kapott. Könyvtáros nem volt, ezt a feladatot tanítók látták el. Majd 1970-ben a könyvtár külön épület része lett, ahol már bővült a könyvállomány, az olvasók száma növekedett. Középiszkolásként – Édesanyám feladatát

segítve – elláttam kölcsönzési feladatokat, később tanítóként több évig könyvtáros voltam.

A jelen

2000-ben adták át Kecskési Tollas Tibor költő felújított szülőházát Emlékszobával. Egy szoba Dr. Almási Balogh Pál emlékét őrzi. A harmadik a könyvtár. Ekkor az Emlékház „háziasszonyaként” – később a költő emlékére létrehozott alapítvány elnökeként – ismét átvettem a könyvtárat, azóta is – nyugdíjasként – ellátom a teendőket. A Kazincbarcikai Egressy Béni Könyvtár Fiókkönyvtára voltunk, majd csatlakoztunk a vármegyei könyvtári hálózathoz (KSZR). Korszerű eszközökhöz jutottunk hozzá. Rendszeresen bővül a könyvállomány, kapunk anyagot a kézműves órákhoz és irodaszert.

A település lakosságszáma 840 fő, folyamatosan csökken. A 18 év alatti 146 fő, a 60 év fölöttiek száma 213 fő. Idősödő falu.

Rendezvények

Tapasztalataimra építve, a hagyományokat megőrizve közösségi rendezvények szervezésével bevonom az eltérő korosztályokat a könyvtári tevékenységbe. Az óvodával kialakított jó kapcsolattal sikerül megoldani a gyermekek rendszeres könyvtárlátogatásait. Jeles napokhoz, ünnepekhez kapcsolódva jönnek el „könyvtári órára”. Mondókákat, versikéket tanulunk, megismerkedünk a népszokásokkal. A játékos feladatokat kedvelik. Mesék, versek felolvasásával teszem „közelivé” a könyveket, kézbe fogják, hogy felkeltsük a könyvek iránti érdeklődést. Rajzolnak, bábokat készítenek, ezeket kiállítjuk. A meghirdetett vers- és mesemondó eseményekbe, műsorokba, kézműves foglalkozásokba, túrákba bekapcsolódnak. Ezzel sikerül bevonni a fiatal szülőket, testvéreket, nagyszülőket. Kapcsolatunk van több nyugdíjas klubbal, kézműves foglalkozásokat tartanak.

Itt próbál a helyi népdalkör, a Borostyán Kórus, amelynek tagjai segítik a műsorok, vendéglátások lebonyolítását, házi készítésű süteményekkel is támogatnak. Nincs iskolánk, a 7–14 éves gyermekek a környező iskolákban tanulnak. Így kevés diákot tudunk bevonni, de azért sikerül – versmondás, rajzversenyek, kézműves órák, ünnepi műsorok, Mikulásvonat –, többen a kistestvéreikkel jönnek. Online feladatokat adunk, fotókat kérünk, ezekbe be tudnak kapcsolódni pl. ablakdíszítés, kertészkedés, régiségek fotói stb. A középiskolások szintén nehezen vonhatók be. Egy-egy meghívásnak tanév közben eleget tesznek, de sajnos nem rendszeres

látogatók, ritkán kölcsönöznek. Segítenek a foglalkozásokon, a kiállításokat látogatják. A szülők a meghirdetett feladatokat teljesítik a gyermekekkel és a Messengeren elküldött fotók alapján jutalmazunk. Például a Föld Napján virágot ültettek otthon, fotót kaptunk róla. Keressük a kapcsolattartás lehetőségeit, a gyermekeken és hirdetésekben keresztül eljutva a szülőkhöz. A programokról a közösségi oldalon, a hirdetőtáblákon és a negyedévenként 270 példányban megjelenő – minden lakóházba eljutó – „Nagy Barczai Lámpás” faluújságban olvashatnak a lakosok. Az újságot a könyvtárban készítjük, több mint 10 éve. A programokon készült fotókat láthatják a *Tollas Tibor Emlékház* és *Kecskési Tollas Tibor Emlékére Alapítvány közösségi oldalán*.

A pályázat

Örömmel vettünk részt a Könyvtári Kihívás pályázatban. Nagyon jó lehetőség volt ez számunkra, a „Kihívás” ötleteivel sikerült a könyvtárba „csábítani” az olvasókat és hozzájárult a könyvtárhasználók számának növeléséhez. Több új tag 10–14 éves. A gyerekek beiratkozás után lelkes látogatókká váltak, kölcsönzik a mese- és ismeretterjesztő könyveket. Bekapcsolódnak a különböző közösségekbe. Egy-egy látogatás alkalmával megismerkednek a tanulók a könyv- és a könyvtárhasználat, gyakorolhatják az iskolában már tanult interneten való keresés módját. Mivel a kötelező olvasmányok az interneten elérhetők, a diákok a könyvtárba járás és könyvkölcsönzés helyett inkább az online elérhetőséget választják. Itt az online olvasásra és a kölcsönzésre is van mód. A sportolni vágyók márciustól asztalitenisz foglalkozásokon vesznek részt. Pingpongozni tanulnak, miközben elolvassuk a szabályokat, híres sportolókról olvasunk.

„A „Kihívás” ötleteivel sikerült a könyvtárba „csábítani” az olvasókat és hozzájárult a könyvtárhasználók számának növeléséhez”

Ezek által a gyerekek megértik, hogy az olvasás milyen hasznos és fontos tevékenység. A pályázat idején több alkalommal vetítettük az „ÖRÖKSÉG” című filmet, mely Tollas Tibor verseiből összeállított, amatőr videósok által készített alkotás. A könyvtár fontos feladata a költő személyének és verseinek megismertetése. Öröm számunkra, hogy sok helyi lakos közösségben ismerte meg a filmet. A pályázatnak köszönhetően – hagyományainkat folytatva – több alkalommal rendeztünk kiállítást szabadidős tevékenységekből.

E program keretében 24 változatos rendezvényt szerveztünk eltérő témakörökben. Népszerűek voltak a havonta rendezett HOBBI-kiállítások. Túrázók és régiséggyűjtők fotóit mutattuk be, mindig ünnepélyes megnyitóval megtisztelve a kiállítót. Gobelinesek, gyöngyfűzők, kézműves alkotók, festők hozták el alkotásaikat. Sportzászlók, gyermekrajzok kerültek a paravánokra. Babagyűjteményt csodálhattunk meg. Nagy sikere volt az Adventi ablakdíszítésnek és a Mikulásvonatnak. Minden korosztály talált érdeklődési körének megfelelő szabadidős kiállítást. Sok hagyományos programunk van, de mindig frissítjük a választási lehetőségeket. Népszerűek a KSZR felhívásaira szervezett programok. Az író-olvasó találkozókon, ismeretterjesztő foglalkozásokon kiscsoportos formában vesznek részt az érdeklődők.

A folytatás

„Tollas Tibor versei gyermekszemmel” címmel rajzversenyt hirdetünk. Verseihez kérünk illusztrációkat, amiket kiállítunk. Célunk, hogy minél többen olvassanak, megmaradjon az érdeklődésük a könyvek és az olvasás iránt, rendszeresen látogassanak el a település könyvtárába.

Csikász Gáborné